ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 12.1.2021 г.
COM(2021) 4 final

2021/0001 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет на ЕИП, създаден по силата на Споразумението за Европейското икономическо пространство, във връзка с изменението на глава IIa и приложения I и II към Протокол 10 относно опростяването на проверките и формалностите по отношение на превоза на стоки

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за определяне на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в Съвместния комитет на ЕИП във връзка с предвиденото приемане на изменение на протокол 10 към Споразумението между Европейската общност и Европейското икономическо пространство („Споразумението за ЕИП“) относно опростяването на проверките и формалностите по отношение на превоза на стоки и относно митническите мерки за сигурност, и което е приложимо единствено за ЕС и Норвегия.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Изменението на Протокола относно опростяването на проверките и формалностите по отношение на превоза на стоки и относно митническите мерки за сигурност

С Протокола относно опростяването на проверките и формалностите по отношение на превоза на стоки и относно митническите мерки за сигурност („протокола“) се премахва задължението на търговците да представят пред митниците обобщена декларация за въвеждане преди вноса и износа при двустранната търговия между ЕС и Норвегия. Междувременно при търговията с трети държави Норвегия прилага митнически мерки за сигурност, равностойни на тези в ЕС. Протоколът влезе в сила на 1 юли 2009 г. и осигури безпрепятственото движение на търговските потоци между Норвегия и ЕС и високо равнище на сигурност във веригата на доставките.

Понастоящем всяка страна има своя собствена система за управление на обобщените декларации за въвеждане (в ЕС това е системата за контрол на вноса — СКВ), но между двете системи няма връзка.

От 2016 г. Комисията провежда предварителни обсъждания с цел актуализиране на разпоредбите на споразумението и интегриране на бъдещото участие на Норвегия в новата митническа програма на ЕС за сигурност и безопасност преди пристигане — системата за контрол на вноса 2 (СКВ2), която представлява централизирана система.

В Митническия кодекс на Съюза (МКС) са предвидени мерки, включени в новия проект СКВ2, които ще променят съществено предварителните митнически операции за товари по отношение на стоките, които се въвеждат в ЕС, както и общата рамка за управление на риска. С новата програма ще се преструктурира съществуващият процес по отношение на ИТ, правните аспекти, управлението на митническия риск/митническия контрол, както и от гледна точка на търговските операции. Ще бъдат събирани данни за всички стоки, които се въвеждат в ЕС, преди тяхното пристигане. Икономическите оператори (ИО) ще трябва да декларират данни за безопасността и сигурността към СКВ2 чрез обобщената декларация за въвеждане. Задължението да започнат да подават такива декларации няма да бъде еднакво за всички ИО. То ще зависи от вида на услугите, които те предоставят в международното движение на стоки, и е свързано с трите дати на пусковите етапи за внедряване на СКВ2 (15 март 2021 г., 1 март 2023 г. и 1 март 2024 г.). Предварителната информация за товарите и анализът на риска ще дадат възможност за ранно установяване на заплахите и ще помогнат на митническите органи да се намесят в най-подходящия момент във веригата на доставки.

Следователно СКВ2 представлява основен митнически инструмент на ЕС за подобряване на управлението на граничния контрола за сигурност и безопасност при въвеждане и за подкрепа на митническата програма на ЕС за сигурност и безопасност преди пристигане. С цел поддържане на еднакво равнище на сигурност по външните граници Норвегия се съгласи да се присъедини към проекта СКВ2 и да започне да го прилага от началото на първия пусков етап на СКВ на 15 март 2021 г. Тези разпоредби ще се прилагат по същия начин с подобни изменения на Споразумението за митническа сигурност между ЕС и Швейцария.

Предложените изменения на споразумението са резултат от преговорите между ЕС, Швейцария и Норвегия, които започнаха през ноември 2019 г. и приключиха през октомври 2020 г. Измененията на глава IIа от протокола имат за цел да се вземе под внимание развитието на съответното законодателство на ЕС и в областта на одобрените икономически оператори (ОИО) и на рамката за управление и анализ на риска. Това ще гарантира равностойно равнище на сигурност по външните граници и ще подобри сигурността и безопасността на общата зона за сигурност.

Споразумението ще включва също така финансова договореност (приложение I, дял III), която обхваща разходите за развитието и оперативното използване на СКВ2 от страна на Норвегия и на функционалните спецификации на СКВ2, които са изложени в техническите договорености (приложение I, дял II).

2.2. Съвместен комитет на ЕИП

Съвместният комитет на ЕИП е създаден съгласно член 92 от Споразумението за ЕИП. Съвместният комитет на ЕИП се състои от представители на договарящите се страни и може да взема решения по взаимно съгласие между ЕС, от една страна, и държавите от ЕАСТ, които се произнасят с един глас, от друга страна.

По принцип Съвместният комитет заседава най-малко веднъж месечно и е негова отговорност да осигури ефективното прилагане и функциониране на споразумението. За тази цел той извършва обмен на мнения и информация и взема решения в случаите, предвидени в споразумението и във връзка с протоколите към него. В тази връзка протокол 10 може да бъде изменен с решение на Съвместния комитет на ЕИП в съответствие с член 93, параграф 2 и членове 99, 100, 102 и 103 от споразумението.

За да се гарантират правната сигурност и еднородността на ЕИП, Съвместният комитет на ЕИП следва да вземе решение относно изменение на протокола, за да се вземе предвид развитието на законодателството на Съюза. Тези изменения следва да се прилагат едновременно с измененията, въведени в законодателството на Съюза, и при надлежно спазване на вътрешните процедури на договарящите се страни.

2.3. Предвиденият акт на Съвместния комитет

Очаква се на следващото си заседание или чрез размяна на писма Съвместният комитет да приеме решение относно изменението на протокола („предвидения акт“).

Целта на предвидения акт е да се осигури най-висок стандарт на сигурност и контрол на стоките, които пресичат границите и се въвеждат на митническите територии на ЕС и Норвегия.

Предвиденият акт ще стане задължителен за страните в съответствие с член 104 от споразумението, в който се предвижда, че *„[с]лед влизането в сила на решенията, взети от Съвместния комитет на ЕИП в случаите, предвидени в настоящото споразумение, освен ако в тези решения не е предвидено друго, те стават*

задължителни за договарящите се страни, които вземат необходимите мерки, за да се осигури тяхното изготвяне и прилагане“.

В съответствие с член 103 от споразумението *„[а]ко при изтичането на шестмесечния период след решението на Съвместния комитет на ЕИП такова информиране не е извършено, решението на Съвместния комитет на ЕИП се прилага временно, в очакване на изпълнението на конституционните процедури, освен ако някоя от договарящите се страни не нотифицира останалите, че подобно временно прилагане не може да се извърши. В последния случай или ако някоя от договарящите се страни информира за нератифицирането на дадено решение на Съвместния комитет на ЕИП, преустановяването, предвидено в член 102, параграф 5, влиза в сила един месец след датата на това нотифициране, но в никакъв случай преди датата на която съответният акт на Общността е започнал да се прилага в рамките на Общността“*.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

3.1. Общ преглед на протокол 10

В изменения през 2009 г. с решение на Съвместния комитет на ЕИП протокол[1] се подчертават специалните търговски взаимоотношения между ЕС и Норвегия, както и съществуващият силен взаимен интерес от прилагането на равностойни митнически мерки за сигурност. Протокол 10 към Споразумението беше изменен в общия интерес на Европейската общност и държавите от ЕАСТ, за да се избегнат ненужните ограничения и да се предвиди набор от разпоредби, които установяват равностойни митнически мерки за сигурност при превоза на стоки, идващи от и заминаващи към трети държави.

Протоколът се основава на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза и на следните актове за изпълнение и делегирани актове:

- Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2447 на Комисията, включително съответната колона в приложение Б;
- Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2089 на Комисията, който включва отговорностите на страните във връзка със защитата и администрирането на данните;
- Решение за изпълнение на Комисията относно работната програма;
- Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446 на Комисията, включително съответните колони в приложение Б.

С цел повишаване на сигурността в международната търговия със стоки през 2006 г. ЕС въведе нови мерки, насочени към осигуряване на по-високи стандарти в митническия контрол (IP/06/1821). Те включват правила и срокове за търговците относно предоставянето на информация за стоките преди тяхното внасяне или изнасяне от ЕС (електронни декларации за въвеждане и напускане); система на ЕС за анализ и управление на риска; и система за улесняване на одобрените икономически оператори (ОИО) в ЕС. ЕС и Норвегия се споразумяха също така да работят за обща рамка за управление на риска, включваща обмен на свързана с риска информация при необходимост.

[1] Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 76/2009 от 30 юни 2009 г. за изменение на протокол 10 относно опростяване на проверките и формалностите по отношение на превоза на стоки.

Споразумението беше изменено именно в контекста на развитието на такава обща рамка за подобрен митнически контрол и след модернизацията на митническия съюз и свързаното с него законодателство. Това би следвало да осигури най-висок стандарт на сигурност и контрол на стоките, които пресичат границите и биват въвеждани на митническите територии на ЕС и Кралство Норвегия.

3.2. Предложени изменения на протокола в контекста на участието на Норвегия в програмата СКВ2

СКВ2 е първата линия на защита на вътрешния пазар и на гражданите на ЕС. Чрез подобрени процеси за митническа сигурност, основани на данни, тя подкрепя ефективния митнически контрол, основан на риск, като едновременно с това улеснява свободния поток на законната търговия по всички външни граници на ЕС.

Програмата ще помогне за създаването на интегриран подход на ЕС с цел укрепване на рамката за управление на риска. Това е основно постижение на Митническия кодекс на Съюза и на митническата стратегия за управление на риска в съответствие с плана за действие, приет от Съвета през 2014 г., и с целите на Комисията Фон дер Лайен за преминаване към следващото ниво на митническия съюз.

СКВ2 представлява система за предварителна информация за товарите, чрез която ще се събират данни за всички стоки, които се въвеждат в ЕС, преди тяхното пристигане. Икономическите оператори ще трябва да декларират в СКВ2 данни относно безопасността и сигурността чрез т.нар. обобщена декларация за въвеждане. Задължението да започнат да подават такива декларации няма да бъде еднакво за всички икономически оператори. То ще зависи от вида на услугите, които те предоставят в международното движение на стоки, и е свързано с трите дати на пусковите етапи за внедряване на СКВ2 (15 март 2021 г., 1 март 2023 г. и 1 март 2024 г.).

На 7 октомври 2020 г. Норвегия потвърди участието си в системата за контрол на вноса 2 (СКВ2), което ще позволи на партньорската държава да участва в общата рамка на СКВ2, която ще бъде въведена на 15 март 2021 г.

За целите на присъединяването към програмата на СКВ2 са необходими технически и финансови адаптации във връзка със споразумението, и по-конкретно изменения, които отразяват модернизацията на митническия съюз и на неговото законодателство.

3.3. Предложени правни изменения на протокола в контекста на модернизацията на МКС

Основните изменения, въведени в проекта на изменения протокол, се основават главно на Регламент (ЕС) № 952/2013 за създаване на Митнически кодекс на Съюза и на актовете във връзка с неговото прилагане — Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2447 и Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446. Чрез тези промени измененият протокол се привежда в съответствие с най-актуалното законодателство на ЕС в областта на мерките за митническа сигурност, с обобщените декларации за въвеждане и напускане, с разработването и въвеждането на съответните електронни системи, с одобрените икономически оператори (ОИО), с общия процес на анализ на риска и рамката за управление на риска в съответствие с най-актуалното законодателство, свързано със защитата на личните данни.

Следните правни текстове са използвани като основа за най-съществените изменения на протокола:

– **Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г.** за създаване на Митнически кодекс на Съюза:

  - член 46 относно управлението на риска и митническия контрол;
  - член 127 относно съответните разпоредби за подаване на обобщена декларация за въвеждане: форма и съдържание, използване на електронни системи, подаване и освобождавания, срокове, регистрация, въвеждане на лица, анализ на риска, свързан със сигурността и безопасността, подаване от множество лица;
  - член 128 относно анализа на риска;
  - член 6, параграф 1, членове 12, 16, 46, 47 и членове 127—133 за определяне на правното основание за разработването и въвеждането на СКВ2;

– **Решение за изпълнение (ЕС) 2019/2151 на Комисията от 13 декември 2019 г.** за създаване на работна програма относно разработването и въвеждането на електронните системи, предвидени в Митническия кодекс на Съюза;

– **Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446 на Комисията** (приложим от 16 юли 2020 г.):

  - членове 104, 106, 112, 113 и 113а относно обобщената декларация за въвеждане;
  - приложение Б относно изискванията за данните;

– **Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2447 на Комисията** (приложим от 20 юли 2020 г.):

  - член 24 относно изпълнението на критериите от страна на икономическите оператори, заменящ настоящия член 2 в приложение II към споразумението;
  - членове 182, 183, 184, 185, 186, 188 и 189 относно обобщената декларация за въвеждане;
  - приложение Б относно структурата и формата на данните;

Последните изменения на приложение Б към Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446 на Комисията и приложение Б към Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2447 на Комисията предстои да бъдат приети официално. Поради това е предвидено запазено място в рамките на предложеното изменение на посоченото споразумение за актуализиране на бележките под линия след публикуването на измененията (вж. приложение I, член 2 от изменения протокол).

Изменението на член 24 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2447 на Комисията бе прието от Комитета по Митническия кодекс на Европейската комисия на 28 септември 2020 г. Датата на публикуване на изменението все още не е определена.

3.4. Предложени структурни изменения на протокола

По отношение на структурата на изменения протокол се наложи разделяне в два дяла на разделите относно Въвеждането (Дял I) и Напускането (Дял IV) на стоки в рамките на приложение I относно обобщените декларации за въвеждане и напускане, което се

обуславя основно от по-подробните разпоредби относно обобщените декларации за въвеждане и СКВ2.

В съответствие с мотивите за това структурно изменение на приложение I са създадени два нови дяла, които обхващат:

– Дял II: техническите договорености относно системата за контрол на вноса 2;

– Дял III: финансовите договорености относно системата за контрол на вноса 2.

3.5. Позиция, която трябва да се заеме от Съюза

В член 92 от споразумението се предвижда, че договарящите се страни провеждат консултации в рамките на Съвместния комитет на ЕИП по всеки въпрос от областта на действие на споразумението. Договарящите се страни си сътрудничат добросъвестно, за да улеснят в края на процеса вземането на решения в рамките на Съвместния комитет на ЕИП. За тази цел Съвместният комитет на ЕИП, създаден съгласно Споразумението за ЕИП, следва да приеме решение за одобряване на изменението на глава IIa и приложения I и II към протокол 10. Това се извършва с решение на Съвместния комитет на ЕИП по време на заседание на Съвместния комитет на ЕИП, на което ЕС е представлявана страна.

Позицията, която трябва да се заеме от ЕС в рамките на Съвместния комитет на ЕИП, следва да бъде определена с решение на Съвета по предложение на Комисията.

След това измененият протокол ще бъде прилаган от договарящите се страни по взаимно съгласие.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „*позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението*“.

Понятието „*актове с правно действие*“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган[2].

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Съвместният комитет на ЕИП е орган, създаден със споразумение, а именно Споразумението за ЕИП.

Актът, който Съвместният комитет на ЕИП има за задача да приеме, представлява акт с правно действие.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на споразумението.

[2] Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

Следователно процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС, като се вземе предвид член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство, съгласно който „*Позицията на Общността по отношение на решенията на Съвместния комитет на ЕИП, с които просто се разширява обхватът на актове от законодателството на Общността по отношение на ЕИП, при условие за извършване на всички необходими технически корекции, се приема от Комисията.*“

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС и член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискването от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържанието на предвидения акт са свързани с общата търговска политика.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 207, параграф 4 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 207, параграф 4, първа алинея от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от него, както и член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета.

5. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложените изменения, свързани с изменението на Споразумението относно митническите мерки за сигурност, се основава на принципа, че Норвегия ще се присъедини към програмата ICKB2 от въвеждането на нейния първи пусков етап на 15 март 2021 г. Следващите пускови етапи ще бъдат през 2023 г. и 2024 г.

Това ще има отражение върху бюджета на Норвегия. Разбивката на разходите е изложена в член 17 от приложение I, за което Норвегия е уведомена допълнително чрез неофициален документ.

Норвегия ще допринесе към всеки пусков етап на CKB2, което означава, че ще заплати фиксирана такса за разходите за разработване, направени от Европейката комисия. За пусков етап 1 тези разходи са в размер на 520 000 EUR, за пусков етап 2 — 550 000 EUR, а за пусков етап 3 — 550 000 EUR, и се основават на формула за разпределение от 4 %.

Норвегия ще допринесе също така и за оперативните разходи, направени от Европейската комисия за покриване на годишните разходи за изпитване на съответствието, поддръжката на инфраструктурата (хардуер, софтуер, хостинг, лицензи

и др.) на централните компоненти на СКВ2 и на свързаните с тях приложения и услуги, които са необходими за тяхното функциониране и взаимна свързаност (гаранция на качеството, хелпдеск и управление на ИТ услуги). Тези оперативни разходи се основават на формула за разпределение от 4 %, но не представляват фиксиран годишен процент. Затова максималните оперативни разходи са ограничени до 450 000 EUR на година.

6. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕДВИДЕНИЯ АКТ

Тъй като с акта на Съвместния комитет на ЕИП ще се измени протокол 10 към Споразумението за ЕИП по отношение на опростяването на проверките и формалностите при превоза на товари и на митническите мерки за сигурност, е целесъобразно той да бъде публикуван в *притурката за ЕИП към Официален вестник на Европейския съюз* след приемането му.

2021/0001 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет на ЕИП, създаден по силата на Споразумението за Европейското икономическо пространство, във връзка с изменението на глава IIa и приложения I и II към Протокол 10 относно опростяването на проверките и формалностите по отношение на превоза на стоки

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 4 от ДФЕС, във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Протокол 10 към Споразумението за ЕИП относно опростяването на проверките и формалностите по отношение на превоза на стоки и относно митническите мерки за сигурност („протоколът“) бе изменен с Решение на Съвместния комитет на ЕИП[3] и влезе в сила на 1 юли 2009 г.

(2) Съгласно член 98 от споразумението Съвместният комитет на ЕИП може да приеме на следващото си заседание или чрез размяна на писма решение относно изменението на глава IIa и на приложенията към протокол 10.

(3) В прилагане на член 9з, параграф 3 от протокола са необходими изменения на глава 3 и на приложения I и II към протокол 10, за да се вземе предвид развитието на законодателството на Съюза по въпросите, обхванати от посочената глава и от приложения I и II. В съответствие с член 9з, параграф 3, ако решението не може да бъде прието по начин, който позволява едновременно им прилагане, предвидените изменения в проекта на решение, представен за одобрение на договарящите се страни, се прилагат от 15 март 2021 г., като се спазват вътрешните процедури на договарящите се страни. Изборът на дата съвпада с първия пусков етап на системата за контрол на вноса 2, в която Норвегия се е съгласила да участва.

(4) Тъй като изменението ще бъде задължително за Съюза, е целесъобразно да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП,

[3] Решение № 76/2009, ОВ L 232, 3.9.2009 г., стр. 40.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на следващото заседание на Съвместния комитет на ЕИП или чрез размяна на писма, се основава на проекта на акт на Съвместния комитет на ЕИП, приложен към настоящото решение.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател